

Z P R A V O D A J S V Č R

Časopis Sdružení vodohospodářů České republiky pro řešení ochrany životního prostředí

Obsah:

Spolková činnost

Zpráva o semináři “Česká zahraniční rozvojová spolupráce od roku 2006”- Vít Lesák, Daniel Svoboda

Názory a ohlasy

Konference Krajinné inženýrství 2005 - “Voda v krajině 21.století”- Karel Vrána, František Toman, František Kulhavý

Povodeň v Praze v roce 1342 dle Kroniky Františka Pražského

Redakční zprávy

Odborné akce oblastí Praha a Kutná Hora

Nabídka zájezdu “Moravské Slovácko”

Spolková činnost

Zpráva o semináři “Zahraníční rozvojová spolupráce ČR: rok 2006 – nový začátek?”

V pondělí 6. března 2006 se v prostorách Klubu techniků na Novotného lávce v Praze konal seminář týkající se zásadních změn v institucionálním a metodickém zajištění zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) ČR počínaje rokem 2006. Cílem setkání bylo především seznámit potenciální realizátory rozvojových projektů v gescích MPO, MŽP a Mze, tedy resortů s nejbližším vztahem k vodohospodářské problematice a ochraně životního prostředí, s novým *Manuálem projektového cyklu ZRS ČR* a diskutovat o případných problémech a doporučeních v této oblasti.

Seminář byl organizován Oblastním výborem pro Prahu a Střední Čechy Sdružení vodohospodářů ČR a občanským sdružením Development Worldwide (přednášející Daniel Svoboda) ve spolupráci s Rozvojovým střediskem Ústavu mezinárodních vztahů (přednášející Petr Jelínek).

Mezi sedmdesáti pěti účastníky převládali zástupci soukromých subjektů (třicet) a oborových sdružení (jedenáct) z oblastí geologie, vodohospodářství či ekologie, nechyběli však ani představitelé neziskového sektoru (jedenáct), výzkumných ústavů (osm) a především Rozvojového střediska ÚMV, ministerstev a jiných státních institucí (patnáct).

Úvodní slovo přednesl Daniel Svoboda (DWW) a Ing. Vok Malínský, CSc. (předseda Republikového výboru SVČR). Petru Jelínkovi z Rozvojového střediska ÚMV patřil první blok přednášek věnovaný novému systému české zahraniční rozvojové spolupráce, zejména zásadám spolupráce, programovému a projektovému přístupu a pravidlům pro výběr a financování projektů. V dalších dvou blocích Daniel Svoboda představil nový Manuál projektového cyklu ZRS ČR a svůj komentář obohatil o rady a zkušenosti z rozvojové praxe. V závěru nejprve Ing. Michal Pastvinský (ředitel odboru rozvojové a projektové spolupráce MŽP) představil programy a navržené projekty pro rok 2006, a rozpoutal tak živou diskusi věnovanou zejména harmonogramu schvalování a realizací projektů pro letošní rok. Řada účastníků v tomto kontextu vyslovila vážné obavy o budoucnost zamýšlených projektů pro rok

2006, námitky se týkaly také právního zajištění či nejasností daňových zákonů ve vztahu k rozvojové spolupráci.

Následující období bude tedy velkou výzvou jak pro budoucí realizátory tak pro resortní ministerstva. Rok 2006 by se dal nazvat rokem testovacím, kdy se ukáže, co vše je ještě třeba pozměnit na cestě k optimálnímu institucionálnímu a metodickému zajištění české ZRS.

Sborník ze semináře a Manuál projektového cyklu ZRS ČR je k dispozici na webové stránce <http://www.dww.cz>.

Program semináře:

Prezentace a úvod (Ing. Vok Malínský, CSc., Daniel Svoboda)

První blok – Nový systém české ZRS (Petr Jelínek)

- Zásady (UV 302/2004), Programy (UV 664/2005), Pravidla (UV 1311/2005), Manuál projektového cyklu ZRS
- Programový a projektový přístup, základní postupy pro jednotlivé fáze projektu

Druhý blok – Manuál projektového cyklu ZRS ČR (Daniel Svoboda)

- Požadavky na identifikaci projektů, projektové dokumenty a zprávy
- Vstupní analýzy a logický rámec projektu

Třetí blok – Projekty a jejich hodnocení (Daniel Svoboda)

- Požadavky na rozpočet, uznatelné a neuznatelné náklady, harmonogram prací
- Monitoring a hodnocení projektů, sledovaná kritéria

Závěrečný blok – Programy a projekty v roce 2006 (Ing. Michal Pastvinský, Daniel Svoboda)

- Přehled schválených programů a projektů pro rok 2006
- Aktuální stav výběrových řízení (veřejné zakázky a dotační tituly)
- Zkušenosti s projekty v oblasti vodního hospodářství a ochrany životního prostředí

Názory a ohlasy

Konference Krajinné inženýrství 2005 - "Voda v krajině 21.století"

Karel Vrána, František Toman, František Kulhavý

Ve dnech 8.-9.12.2005 se konala v Pardubicích konference Krajinné inženýrství 2005 "Voda v krajině 21.století" pořádaná Českou společností krajinných inženýrů. Tato konference navazuje na předcházející akce, které Česká společnost krajinných inženýrů pořádá pravidelně každý rok od doby vzniku této společnosti tj. roku 1998.

Záštitu této konference převzali ministři tří ministerstev, do jejichž kompetence otázky krajinného inženýrství patří, tj. ministerstva zemědělství, ministerstva životního prostředí a ministerstva pro místní rozvoj a dále rektor Univerzity Pardubice, na jejíž půdě se konference konala.

Konference se zúčastnilo celkem sto šestnáct odborníků, z toho čtrnáct z Pozemkových úřadů, čtrnáct ze státní správy a samosprávy, třicet ze Zemědělské vodohospodářské správy, dvacet tři z projektových firem, dvacet čtyři z výzkumu a vysokých škol, osm z podniků Povodí a tři ze Státních lesů ČR.

Vzhledem k velice širokému spektru problémů, které spadají do oboru Krajinného inženýrství, rozhodl přípravný výbor konference o rozdělení příspěvků do tří sekcí :

Pro první sekci - **Vodní hospodářství malých toků, rybníků a nádrží** je ve sborníku publikováno celkem osmnáct příspěvků, které pokrývají velkou část spektra problémů vodního hospodářství krajiny, z toho šest příspěvků bylo na konferenci předneseno.

U druhé sekce - **Vodohospodářské aspekty krajinného plánování a pozemkových úprav** je ve sborníku publikováno celkem devět příspěvků, zabývajících se problematikou pozemkových úprav se zaměřením na vodní hospodářství a protierozní ochranu. Zvláštní pozornost je věnována problematice financování pozemkových úprav, krajinnému rázu,

ochraně vodních zdrojů a vodohospodářské koncepci krajinného plánování. Na konferenci doplnili čtyři přednášející své příspěvky ze sborníku o obrazové podklady.

Ve třetí sekci **Udržitelné využívání vody v půdě melioračními stavbami** je ve sborníku publikováno a bylo předneseno celkem devět příspěvků, zabývajících se problematikou meliorací ve výzkumu, v projekční a provozní praxi, včetně rozboru environmentálních, vodohospodářských, majetkoprávních, ekonomických a rozvojových problémů využívání stávajících melioračních staveb ve dvacátém prvním století.

Z jednání konference vyplynuly následující závěry:

- nutnost vypracování ucelené koncepce výzkumu v oblasti vodního hospodářství krajiny, zahrnující jak kvalitativní a kvantitativní optimalizaci vodních zdrojů krajiny, tak i udržitelné využívání vody v půdě pro zemědělské a lesní hospodářství,
- vypracovat ucelenou dlouhodobou koncepci financování pozemkových úprav v České republice,
- problematiku protipovodňové ochrany řešit s komplexním využitím retenční schopnosti krajiny i technických opatření,
- z hlediska pozitivního ovlivnění hydrologických extrémů mají významnou funkci rybníční soustavy, mokřady, suché nádrže,
- revitalizace drobných vodních toků má dle prvních poznatků pozitivní vliv na povodňové průtoky. Pokračovat ve vývoji metod hodnocení tohoto vlivu,
- průběžně informovat odbornou veřejnost o zkušenostech z realizovaných revitalizačních akcí,
- vytvořit podmínky pro hospodárné ekologické a ekonomicky efektivní zemědělsko-lesnické hospodaření v krajině,
- soustavně udržovat a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny kvalitním environmentálním managementem, tj. prostřednictvím krajinného plánování, komplexními pozemkovými úpravami a řízenou ochranou jakosti i množství její vodní komponenty,
- chránit zemědělsko-lesnickou krajinu před nepříznivými vlivy vodní a větrné eroze,
- regulovat srážko-odtokové procesy s cílem účinné protipovodňové ochrany území,
- navracet do zemědělské a lesní výroby antropogenní činností devastovanou půdu,
- v legislativě a následně v provozní praxi řešit personálně i programově management krajiny jako základní článek samosprávy multidisciplinárně odborně koordinující veškeré antropogenní činnosti v krajině,
- hlavním požadavkem využívání stávajících i nově budovaných melioračních staveb je zajistit spolu s ekonomickými požadavky zemědělského a lesního hospodářství i optimalizaci vodního hospodářství a ekologickou stabilitu krajiny,
- na základě podrobného rozboru stanoviště a stávající meliorační stavby nutno navrhnout optimální řešení obnovy funkce, rekonstrukce nebo modernizace (optimálně s víceúčelovým využitím stavby i využíváním netradičních vodních zdrojů jako jsou odpadní vody, kaly, kejda, atd.),
- ke zlepšení jakosti drenážních vod přispívají zatravnění zdrojových oblastí nad drenážními systémy, retardace a regulace vody v drenážních systémech, případně výstavba kořenových čistíren jako recipientu drenážních vod,
- s ohledem k významu modernizace odvodňovací stavby pro zvýšení ekologické stability a retence vody v krajině, stanovit motivační subvenční politiku státu,
- k zajištění podkladů pro modernizaci melioračních staveb aktualizovat a dále vést centrální evidenci i shromažďování základní dokumentace melioračních staveb u Zemědělské vodohospodářské správy (optimálně s převodem do digitální databáze),

- k zajištění obnovy požadované funkce meliorační stavby a její pravidelné údržby, včetně odborně prováděných oprav, se doporučuje zavést do praxe vhodnou motivační subvenční politiku, neboť zanedbání údržby těchto staveb může způsobit ekologické škody v krajině,
- pro zajištění odborného řešení modernizací i údržby melioračních staveb obnovit činnost provozně – realizačních týmů podobných někdejšími Vodním družstvům. Je nutno si uvědomit specifickou hydromelioračních staveb jak z hlediska přípravy a projektování těchto staveb, tak i nároků na specifické environmentální pracovní a technologické postupy při realizaci a údržbě, včetně specifických nároků na strojní vybavení k zajištění ochrany krajiny a životního prostředí.

Podrobné informace o názvech jednotlivých příspěvků včetně jejich plných znění lze získat na webové stránce : <http://web.quick.cz/cski>

Plán odborných akcí České společnosti krajinných inženýrů v roce 2006

Doba konání	Druh a název Akce	Místo konání	Odborný garant
29.března	Seminář Vybrané otázky o malých vodních nádržích a ochranných hrázích	VUT FAST Brno	Doc.Ing.M. Dumbrovský,CSc. uvhk@fce.vutbr.cz
4.dubna	Seminář Revitalizace toků (omezený rozsah účastníků do 10 osob)	Št'áhlavy (do 10)	Ing. J. Hrabák jiri.hrabak@nature.cz
11.dubna	Seminář Programy finančních podpor z fondů EU a ministerstev ČR v oblasti vodního hospodářství krajiny.	ČZU Praha (do 60)	Ing.F.Kulhavý, CSc. 728 570 148 fr_kulhavy@quick.cz
26.dubna	Konference Voda v 21. století	KC SPU Nitra	Prof.Ing.D.Húska,CSc. dusan.huska@uniag.sk
17.května	Seminář Vybrané otázky o malých vodních nádržích a ochranných hrázích	FSv ČVUT Praha	Doc.Ing.K.Vrána,CSc. vrana@fsv.cvut.cz
18.-19. května	Exkurze Revitalizace Orlické Záhoří	OZ (do 35)	Ing.Miloš Havel havel@zvhs.cz
1.června	Seminář Pocta Skopalíkovi	MZLU Brno	Prof.Ing.F.Toman,CSc. tomanf@mendelu.cz
6.června	Erozní a transportní procesy, pozemkové úpravy	FSv ČVUT Praha	Dr.Ing.T.Dostál dostal@fsv.cvut.cz
21.-22.září	Konference krajinných inženýrů 2006	ČZU Praha	Ing.F.Kulhavý,CSc.
Říjen	Mezioborový workshop Management udržitelného rozvoje krajiny	MZLU Křtiny	Prof.Ing.V.Tlapák,CSc. tlapak@mendelu.cz

Další podrobné aktuální informace včetně pozvánek a přihlášek lze získat na webové stránce : <http://web.quick.cz/cski> a přihlášky lze zaslat na e-mail : cski@quick.cz

Povodeň v Praze v roce 1342 dle Kroniky Františka Pražského

Léta Páně 1342, v předvečer Očištění svaté Panny Marie (1. února), po předchozím teplém jižním větru, po němž přišel déšť jakoby jarní, po velmi kruté a tuhé zimě, za níž silným mrazem zahynulo množství lidí v Čechách i v ostatních zemích, nastala přivalem sněhové a dešťové vody velká povodeň a obrovskou spoustou a tloušťkou ledu byl na několika místech stržen pražský most, takže z něho zůstala sotva třetina, leč i ta byla přivalem vody poškozena. Byly též strženy všechny mlýny a jezy a četné vesnice ležící u břehů byly i s lidmi a ostatními živočichy pohlceny a zatopeny. Také na celém světě byly tenkrát převeliké povodně, takže i v jiných zemích byly spoustou vod zbořeny mosty kamenné i dřevěné. Také moře se velice vzdulo a vystoupilo do výšek, takže úplně zničilo všechny vodní nádrže v Benátkách i v jiných městech ležících u moře a způsobilo mnoho škod.

I v městě pražském vody široko daleko rozlité převelice zničili ve sklepích různé nápoje, připravené k potřebě lidí, a způsobily mnoho škod. Pražští a podskalští měšťané ztratili přivalem vod mnoho ohromných hromad dřeva, určeného k různým stavbám. A protože tato povodeň nastala nečekaně a náhle, bylo vidět plavat domy s lidmi a nemluvnata v kolébkách, jimž matky, nesmírně nešťastné, nemohly pomoci. Bylo též vidět, jak jsou odnášena rozličná domácí zvířata a různé nářadí. A když se ona žalostná pohroma zmírnila, našlo se mnoho těl utonulých lidí. Tu lidé ponejprv pochopili, jak nebetyčně veliké dobro ztratili, neboť když se ztratí nezbytná věc, tu teprve se pozná její cena. Neboť jako by spadla koruna království, když se zřítíl onen proslulý most, a nastala veliká potíže a nebezpečí lidí při převážení a zármutek chudáků nemajících na převoz.

Zato velmi pevný most v Roudnici, postavený úspěšně, pevně a krásně ctihodným otcem v Kristu, panem Janem IV., dvacátým sedmým biskupem pražským, zůstal nepoškozen, ačkoli tam byl větší proud vody a silnější nápor masy ledových ker. Z toho se jeho věřící radovali, vzdávající díky Bohu.

Tenkrát byl na Menším Městě pražském množstvím písku, který se tam přivalem vod nahromadil zatarasen průtok vody a nadále tak už nemohly být používány mlýny.

Redakční zprávy

Odborné akce oblastí Praha a Kutná Hora

Oblastní výbor pro Prahu a Střední Čechy připravuje na den 5. června po schůzi výboru v 10.00 hod. další z Vodohospodářských pondělků. V místnosti 401 budovy ČSVTS v Praze 1, na Novotného lávce bude uskutečněna beseda o pražských slunečních hodinách. "Průvodcem" po slunečních hodinách v Praze bude Ing. Stanislav Srnský, v jehož záznamech je podchyceno více jak sto dvacet pět pražských slunečních hodin funkčních, nefunkčních i zaniklých a v archivu přes padesát jejich fotografií.

Další akcí OV pro Prahu a střední Čechy je seminář s tématem "Zkušenosti ze záplav 2006", připravovaný s cílem umožnit zájemcům předání či získání zkušeností z další povodně tohoto století. Seminář se bude konat v říjnu 2006 v budově ČSVTS na Novotného lávce. Podrobnější informace, včetně pozvánky a přihlášky, budou uvedeny ve Zpravodaji SVČR číslo 3/2006.

Studenti nebudou platit účastnický poplatek. Organizace, instituce, firmy a další zájemci o vystoupení či presentaci na semináři mohou kontaktovat garanty akce Ing. Voka Malinského, CSc. nebo Ing. Stanislava Srnského, jejichž kontaktní adresy jsou uvedeny v tiráži Zpravodaje.

Oblastní výbor Kutná Hora připravil dvě tradiční akce,

Na úterý a středu 16. a 17. května 2006 XXI. Setkání vodohospodářů v Kutné Hoře. O této akci přineseme podrobnější informace ve Zpravodaji SVČR číslo 2/2006.

Dále SVČR oblast Kutná Hora zve všechny zájemce na XI. konferenci Voda a pozemkové úpravy, která se bude konat ve dnech 30. a 31. května. Pozvánku na akci všem zájemcům OV KH rád pošle, nebo je ji možno přetisknout z pozvánky na akci na internetových stránkách <http://www.vodakh.cz>. Podrobnější informace lze také získat na adresách:

MZe - ZA a PÚ Kutná Hora, Benešova 99, 281 01 Kutná Hora, Ing. Petr Lázňovský; tel. 327 536 026; fax 327 536 010; e-mail petr.laznovsky@mze.cz, nebo Oblastní sdružení vodohospodářů v Kutné Hoře e-mail voda.kh@seznam.cz.

Nabídka zájezdu Moravské Slovácko

Termín: 22.6 – 25.6.2006

Program:

čtvrtek 22. 6. - odjezd od PT ve 13 hod., ubytování v hotelu v Hodoníně, návštěva sklepa v Čejkovicích

pátek 23. 6. - snídaně, exkurze do Elektrárny Hodonín, volno na oběd, Masarykovo muzeum, Galerie výtvarného umění, exkurze do Lázní Hodonín, večere

sobota 24. 6. - snídaně, návštěva Mezinárodního folklórního festivalu "Strážnice 2006"

neděle 25. 6. - snídaně, návštěva historických sklepů v Plžích, volno na oběd, prohlídka slovenského královského města Skalica (SR), příjezd

do Prahy k PT okolo 19 hod.

Ubytování

Ubytování je rezervováno v hotelu***, nalézajícím se v klidné části Hodonína, poblíž centra, ve dvoulůžkových nebo třílůžkových pokojích. Vždy dva pokoje mají společné sociální zařízení.

Stravování

Snídaně budou servírované s výběrem z pěti možností. Večeře budou servírované s výběrem ze dvou druhů jídel.

Cena zájezdu: pro členy VTS 2000 Kč, ostatní 2800 Kč

V ceně je zahrnut povinný příplatek za komplexní pojištění.

Přihlášení a úhrada zájezdu u Ing. Málkové s dodáním osobních údajů nutných k zajištění komplexního pojištění

Požadované osobní údaje: Jméno a příjmení

Bydliště, Datum narození, Číslo obč. průkazu, Rodné číslo

Kontaktní spojení: Ing. Irena Málková

Pražská teplárenská a.s., Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7

tel. 266 752 722, 1.2722, e-mail: imalkova@ptas.cz

nebo:

Ing. Věra Sigmundová

tel. 723 993 369, e-mail: vsigmundova@seznam.cz

Cena zahrnuje: dopravu, 3x ubytování v hotelu ve 2 a 3 lůžkových pokojích se soc. zař. vždy pro 2 pokoje, 3x servírovanou snídaní s výběrem z 5 druhů, 1x servírovanou večeří s výběrem ze 2 druhů jídel, služby průvodců, komplexní pojištění

ZPRAVODAJ SDRUŽENÍ VODOHOSPODÁŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY NEPRODEJNÉ. URČENO PRO ČLENY SVČR

Vydává Republikový výbor, tisk a distribuci zajišťují oblastní výbory SVČR

Vychází čtyřikrát do roka, číslo 2/2006 v květnu 2006; adresa P.O. BOX 4, Praha 65 – Vokovice, PSČ 160 05, Ing. Vok Malínský, CSc., předseda, tel. 235 359 889, e-mail: malinskyv@chello.cz, IČO 00553310

Řídí redakční rada: Ing. Stanislav Srnský, předseda, Evropská 91, PSČ 160 00, tel. 235 250 409, e-mail: srnskystan@volny.cz

Členové: Jan Lázňovský, Ing. Dana Lídlová, JUDr. Ing. Emil Rudolf, Ing. Karel Starosta, Ing. Karel Stehlík, CSc.

Za věcnou správnost příspěvků ručí autoři; uveřejněné příspěvky nejsou honorovány. Názory obsažené v příspěvcích se nemusejí shodovat s názory redakční rady. Bez vědomí redakční rady nelze publikované materiály rozšiřovat.

Registrační číslo MKČR 6731, ISSN 1211-5614